Katedra kulturních a náboženských studií

Autor práce: **Michal Dúcký**
Název práce: **Transnacionální matky: Problematika separace od dětí**

Vedoucí práce: Mgr. Luděk Jirka, Ph.D.

Bakalářská práce Michala Dúckého se věnuje transnacionálnímu přístupu v migračních studiích a konkrétně se zaměřuje na problematiku transnacionálního mateřství, tedy vztahu mezi matkami, které migrovaly do země imigrace, a jejich vztahu k dětem, které zůstaly v zemi původu. Nutno dodat, že tato problematika je již studována v zahraničí, ale cíl práce lze vnímat jako inovativní právě ve vztahu k českému prostředí.

Transnacionální přístup do prostředí českých sociálních věd pronikl ze západní Evropy a ze Spojených států amerických. Tento přístup do jisté míry neguje tradiční zaměření na procesy začlenění, protože odmítá metodologický nacionalismus a exkluzivní studium postmigračních procesů v kontextu přizpůsobení se majoritě. Transnacionální přístup nabízí především zaměření na premigrační vazby mezi migranty a původní komunitou a tím poukazují na významovost přeshraničních vztahů směrem do země původu. S tímto souvisí první kritický bod ve vztahu k bakalářské práci, protože Michal Dúcký zpočátku mylně uvažoval o transnacionálních vztazích jako o „nadnárodních“, ale jedná se „přeshraniční“ vztahy.

Michal Dúcký se ve své práci nejprve široce věnuje teoretickému uchopení transnacionální migrace a poté se zaměřuje na terénní výzkum spojený s transnacionálním mateřstvím. Teoretická část práce je fundovaná a dobře argumentačně postavena. Určitým limitem pro autora byla pouze částečná znalost anglického jazyka, a tak nemohly být použité všechny relevantní anglicky psané zdroje, které jsou právě v této tematice stěžejní. Použité tak často byly různé texty českých autorů, které se tematiky týkají a které slibovaly možnost použít zdroje v českém jazyce. Složitá slovní spojení použitá v práci by se pak mohla vnímat tak, že se autor inspiroval v knize Csaby Szaló (Transnacionální migrace: proměny identit, hranic a vědění o nich. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2009). Problémem však jsou výsledky antiplagiátorské kontroly, díky které je patrné, že věty a slovní spojení použité v teoretické části byly částečně přejaté z jiných zdrojů. Podobnost dosahuje až 14%. Toto číslo je zarážející a vyvolává otázky. Navíc se při kontrole objevuje, že některé použité

zdroje, objevené na základě antiplagiátorské kontroly, nebyly důsledně ocitovány a ozdrojovány.

Autor se pak ve svém výzkumu věnovanému transnacionálnímu mateřství zaměřil na své kontakty s ukrajinskými známými. Je patrné, že počáteční důvěra musela být budována, ale jakmile už byla jednou nastavena, mohl autor z empirického výzkumu vytěžit více relevantního materiálu. Separace od dětí se nejeví v práci jako dostatečně reflektována a přitom má být zásadním momentem celé práce. Při psaní empirické části pak bylo také patrné, že autor nebyl dostatečně obeznámen procesy kvalitativního výzkumu (i kvůli epidemii COVID-19), a tak musela být empirická část značně upravována a předělávána.

Práci lze hodnotit víceméně jako zdařilou, ale problematická je vysoká podobnost s jinými zdroji. Toto by měl autor příslušně vysvětlit a zřejmě bude tento bod také diskutován samotnou komisí během obhajoby. Na základě bakalářské práce by pak autor mohl odpovědět **na otázku, zda považuje analyzovaný vztah mezi participantkami a jejich dětmi ve své práci za dostatečný, anebo zda by nebylo vhodné ještě se hlouběji doptávat na emocionální rozpoložení participantek? Respektive, autor by měl odpovědět na otázku, proč nebylo možné ještě hlouběji probádat emoce matek, které se před autorem jistě otevíraly, ale které se jeví nedostatečně nevytěžené?**

Mgr. Luděk Jirka, Ph.D.

V Praze dne 28.12. 2022